

**НАДЛЕЖНОСТ ИНСТИТУЦИЈА У ОБЛАСТИ
СПРОВОЂЕЊА ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ**

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА – СЕКТОР ТРЖИШНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Обим овлашћења и начин поступања Сектора тржишне инспекције

Сектор тржишне инспекције, у саставу Министарства трговине, туризма и телекомуникација, врши инспекцијски надзор над производњом и прометом робе којом се повређују права интелектуалне својине (жиг, дизајн, патент, мали патент, географска ознака порекла, топографија интегрисаног кола, ауторско и сродна права), као и надзор над производњом и прометом робе заштићене ауторским и сродним правом.

Поред општих овлашћења која су Законом о државној управи прописана за све органе који обављају послове инспекцијског надзора, и поред општих овлашћења тржишног инспектора која су прописана Законом о трговини и примењују се у поступку покренутом по службеној дужности, Сектор тржишне инспекције има:

- посебна овлашћења ради ефикасне заштите права интелектуалне својине, која предузима по службеној дужности или на захтев носиоца права интелектуалне својине;
- права и дужности у оквиру инспекцијског надзора над спровођењем Закона о оптичким дисковима, која примењује у складу са тим законом.

Примена посебних овлашћења ради ефикасне заштите права интелектуалне својине

Законом о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Службени гласник РС“, бр. 46/06 и 104/09) прописано је поступање по службеној дужности или на захтев носиоца права интелектуалне својине.

Носилац права интелектуалне својине је изворни стизалац права интелектуалне својине или његов правни следбеник, укључујући и професионална удружења, односно организације за колективно остваривање права у складу са прописима којим се уређује право интелектуалне својине.

Поступање по службеној дужности

Ако непосредним увидом утврди повреду права интелектуалне својине, тржишни инспектор има овлашћење да привремено одузме робу којом се повређује то право, као и меру привремене забране обављања делатности којом се повређује право интелектуалне својине, о чему одмах обавештава носиоца права интелектуалне својине, и позива га да у року од 15 дана од дана пријема обавештења покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да у том року повратно информише тржишну инспекцију о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд. Ако носилац права интелектуалне својине не обавести тржишну инспекцију о покренутом поступку, односно не достави одлуку суда којом се одређује привремена мера, и ако не постоје разлози за коначно одузимање и уништење робе, привремено одузета роба враћа се лицу

од кога је одузета, а акт којим је привремено забрањено обављање делатности ставља се ван снаге.

Поред наведених мера привременог карактера, у поступању по службеној дужности, тржишна инспекција има могућност да узима узорке робе ради испитивања постојања повреде права интелектуалне својине и обезбеђења доказа о томе и овлашћење да поднесе пријаву надлежном јавном тужиоцу, односно прекршајном суду и да изведе друге доказе неопходне за утврђивање повреде права интелектуалне својине. На захтев тржишне инспекције, када је привремено одузета роба у циљу утврђивања повреде права интелектуалне својине, носилац права интелектуалне својине ће пружити помоћ, укључујући техничку експертизу, опрему и објекте.

Поступање по захтеву носиоца права интелектуалне својине

Тржишна инспекција поступа по писменим захтевима носилаца права интелектуалне својине, који се могу поднети на адресу: Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Сектор тржишне инспекције, 11000 Београд, ул. Немањина бр. 22-26.

Захтев може да буде појединачан, ако се односи на једну одређену пошиљку/одређену количину робе, или општи, ако се односи на све количине одређене робе у предложеном временском периоду.

Захтев садржи нарочито: опис робе; податке на основу којих се може препознати роба којом се повређује право интелектуалне својине; доказ да је подносилац захтева носилац права интелектуалне својине у односу на ту робу; и предлог временског периода у коме се захтева предузимање мера. Поред тога, захтев може да садржи: податке на основу којих може да се препозна пошиљка или паковање; податке о месту на коме се роба налази или о његовом претпостављеном одредишту; назив произвођача, увозника, власника или држаоце робе; претпостављени датум допремања или отпремања робе; податке о превозном средству коришћеном за транспорт; узорак, односно фотографије робе; запис ауторског дела или предмета сродног права.

О поднетом захтеву доноси се одлука, а одлука о усвојеном захтеву доставља се одељењима тржишне инспекције, ради поступања.

На основу одлуке о усвојеном захтеву може се извршити привремено одузимање робе која одговара опису из усвојеног захтева, о чему се обавештава подносилац захтева и позива да у року од 15 дана од дана пријема обавештења покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да у том року повратно информише Сектор тржишне инспекције о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд. Ако носилац права не достави одлуку суда којом се одређује привремена мера, привремено одузета роба враћа се лицу од кога је одузета, осим у случају када постоје разлози за коначно одузимање и уништење робе.

Права и дужности у оквиру инспекцијског надзора над спровођењем Закона о оптичким дисковима

На основу Закона о оптичким дисковима („Службени гласник РС“, број 52/11), тржишна инспекција има право и дужност да:

- прегледа лиценциране просторије и изврши контролу делатности која се у њима обавља;
- прегледа издату лиценцу;
- прегледа оптичке дискове, производне делове (стампер), производну опрему и сировине за производњу оптичких дискова, и изврши њихов попис;
- прегледа евиденције, пословне књиге, уговоре и друге исправе, као и доказе о праву репродуковања, односно снимања материјала заштићеног ауторским или сродним правом на оптичким дисковима или производним деловима (стампер);
- проверава и утврђује да ли су производни делови (стампер), односно калупи, укључујући и резервне производне делове и производну опрему, прилагођени за стављање произвођачких кодова садржаних у лиценци;
- проверава и утврђује да ли су оптички дискови и производни делови (стампер) обележени одговарајућим произвођачким кодом;
- проверава да ли се воде евиденције прописане законом;
- привремено задржи, до одлуке суда, оптичке дискове, производне делове (стампер), сировину или опрему за производњу, односно умножавање оптичких дискова, ако изрази сумњу да је учињена повреда закона која је прописана као прекршај или повреда другог закона која је прописана као привредни преступ или кривично дело повреде права интелектуалне својине, и да о томе обавести носиоца права интелектуалне својине, односно организацију;
- узме одређени број узорака оптичких дискова, односно производних делова (стампер) потребних за доказивање у поступку пред надлежним судом;
- решењем нареди уништавање одузетих оптичких дискова, односно производних делова (стампер), када и поред предузетих активности за проналажење власника, њихов власник, односно држалац остане непознат;
- узме узорке оптичких дискова ради провере и слања података међународним организацијама за заштиту права интелектуалне својине.

Контакт

E-mail: stopfalsifikati@mtt.gov.rs

ЗАВОД ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНУ СВОЈИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Завод за интелектуалну својину је посебна организација у систему државне управе Републике Србије у чијој су надлежности послови који се односе на права индустријске својине и ауторско и сродна права.

Надлежности

Делокруг рада Завода за интелектуалну својину прописан је чланом 31. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 44/14, 14/15 и 54/15). На основу чл. 31. овог закона Завод обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: патент и мали патент, жиг, дизајн, ознаку географског порекла, топографију полупроводничких производа, ауторско право и сродна права; примену међународних уговора из области заштите интелектуалне својине и представљање и заступање интереса Републике Србије у специјализованим међународним организацијама за заштиту интелектуалне својине; надзор над радом организација за колективно остваривање ауторског права и сродних права; развој у области заштите интелектуалне својине; информационо-образовне послове у области заштите интелектуалне својине, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Завода за интелектуалну својину врши Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Координационо тело за ефикасну заштиту права интелектуалне својине

Завод обавља стручне и административно-техничке послове за потребе координационог тела основаног Одлуком Владе у децембру 2014. године

Заштита права интелектуалне својине

Завод у складу са својим надлежностима води управни поступак за заштиту права индустријске својине: патента, жига и индустријског дизајна. Уколико су испуњени услови за заштиту проналаска - патентом, знака за разликовање у промету - жигом, спољашњег изгледа индустријског производа - индустријским дизајном, тада се носиоцу права издаје исправа на којој се налазе сви подаци о носиоцу права, регистарском броју одређеног права и другим елементима за идентификацију предмета заштите. У случају ауторског и сродних права, не води се поступак признања, већ је дело заштићено самим својим настанком уколико је изражено у одређеној форми и које предствља оригиналну људску творевину.

Уколико носилац права посумња да је дошло до неовлашћеног коришћења предмета права интелектуалне својине од стране другог физичког или правног лица, може се обратити неком од надлежних судско-тужилачких или административних органа за спровођење права интелектуалне својине.

Информације о поступцима за заштиту права интелектуалне својине доступне су на сајту Завода за интелектуалну својину:

www.zis.gov.rs Тел: 011/2025800

e-mail: zis@zis.gov.rs info.eic@zis.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Улога Министарства унутрашњих послова у спровођењу права интелектуалене својине

Спречавање продаје неоригиналне-фалсификоване робе, па самим тим и играчака, ако се ради о продаји путем интернета (надлежност УКП, Одељење за борбу против ВКТ).

Такође, ако се ради о продаји фалсификоване робе у одређеним објектима или на пијацама, када је у питању продаја веће количине или вредности, МУП може бити укључен у сузбијање такве продаје, заједно са другим државним органима, пре свега са Тржишном инспекцијом.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
УПРАВА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ
СЛУЖБА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА
E-mail: info@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА-СЕКТОР ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА

У Сектору за заштиту потрошача, поред осталог обављају се послови који се односе на: предлагање и спровођење мера у циљу подизања општег нивоа знања о заштити права потрошача и начина образовања потрошача; спровођење активности у циљу за едукације потрошача, трговаца, као и свих заинтересованих страна у спровођењу политике заштите потрошача; израду студија, анализа, информација и других материјала из области заштите потрошача; подршку раду и развоју удружења за заштиту потрошача; и предлагање мера за унапређење сарадње владиног и невладиног сектора у области заштите потрошача; сарадња са релевантним институцијама на локалном, регионалном и међународном нивоу у области заштите потрошача, као и други послови из ове области.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА - ПОРЕСКА УПРАВА

У оквиру Пореске управе-Сектора за рачунарску подршку (сада Сектор за информационе и комуникационе технологије) основано је Одељење за контролу легалности софтвера као посебна јединица 2011.године у циљу побољшања ефикасности контрола и увођења реда на правима интелектуалне својине на рачунарске програме и базе података.

Законски основ

Права интелектуалне својине на рачунарске програме (софтвере) и базе података уређена су Законом о ауторским и сродним правима („Сл.гласник РС“,бр. 104/09, 99/2011,119/2012), чија је примена предмет посебног Закона, односно Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Сл.гласник РС“бр. 46/06, 104/09). Одредбама члана 6. Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине прописано је да је Министарство задужено за послове финансија преко пореских инспектора надлежно за ефикасну заштиту права интелектуалне својине, односно права на рачунарске програме и базе података. Одредбама члана 14. истог закона прописано је да надлежни орган, по службеној дужности или на захтев носиоца права, предузима радње и доноси акте у складу са наведеним законом.

Закон о организацији надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала („Сл.гласник РС“, 61/05 и 104/09) примењује се ради откривања кривичних дела против интелектуалне својине код којих се као средство извршења јављају рачунари, рачунарске системи, рачунарске мреже и рачунарске подаци.

У оквиру сарадње са другим органима надлежним за заштиту и спровођење права интелектуалне својине, Пореска управа подржава активности које имају за циљ подизање нивоа свести потрошача о штетним последицама које могу имати кривотворени производи.

веб сајт Пореске управе: www.purs.gov.rs

УПРАВА ЦАРИНА

Надлежност у области спровођења права интелектуалне својине

Управа царина примењује мере за заштиту права интелектуалне својине на граници на основу следећих прописа:

- Царински закон чл. 280-287 („Сл. гласник РС“, бр. 18/2010, 111 /2012, 29/2015).
- Уредба о условима и начину за примену мера за заштиту права интелектуалне својине на граници („Сл. гласник РС“, бр. 25/2015) – Уредба је ступила на снагу 21.03.2015. године, а примењује се од 01.09.2015. године;

Према наведеним прописима, приликом стављања робе у слободан промет, извоза или поновног извоза; уласка робе у царинско подручје или напуштања царинског подручја; стављања робе у царински поступак са одлагањем или смештаја у слободну зону или слободно складиште, примењују се мере за заштиту у односу на следећа права интелектуалне својине : жиг, право на индустријски дизајн, ауторско и сродна права, право овлашћеног корисника ознаке географског порекла, патент или мали патент, сертификат о додатној заштити за лекове или средства за заштиту биља, право оплемењивача биљних сорти и право на топографију полупроводничких производа.

Надлежност царинског органа, у случајевима сумње у повреду права интелектуалне својине, је да обустави пуштање такве робе у захтевани царински поступак или да задржи такву робу до окончања одговарајућег поступка (који се у случају потврде сумње од стране носилаца права завршава уништењем робе у скраћеном поступку или пред надлежним судским органом).